

JUDr. DAVID KARABEC
advokát

MONITORING SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ 2012

červenec 2012

TÉMA MĚSÍCE

Změna podmínek cestovní smlouvy ze strany cestovní kanceláře

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31.5.2012, sp. zn. 33 Cdo 4718/2009

Nejvyšší soud ČR vyložil ve svém rozsudku podmínky, za kterých může cestovní kancelář změnit cestovní smlouvu uzavřenou cestovní kanceláři se zákazníkem.

Je-li cestovní kancelář donucena z objektivních důvodů změnit podmínky cestovní smlouvy, musí o tom co nejrychleji uvědomit zákazníka, aby mu umožnila přijmout pro něj vhodné rozhodnutí, a za tím účelem mu může navrhnout změnu cestovní smlouvy. Zákazník má právo rozhodnout se, zda bude se změnou souhlasit, nebo zda od smlouvy odstoupí. Zákon proto ukládá cestovní kanceláři, aby zákazníkovi stanovila lhůtu, v níž jí má své rozhodnutí sdělit, přičemž tato lhůta podle zákona nesmí být kratší než 5 dnů. Marné uplynutí lhůty k provedení volby, bez odezvy ze strany zákazníka, má za následek vznik nevyvratitelné domněnky, že s navrženou změnou cestovní smlouvy zákazník souhlasí.

Předpokladem těchto právních důsledků je ovšem podle § 852e odst. 2 obč. zák. okolnost, že cestovní kancelář lhůtu k přijetí návrhu na změnu smlouvy zákazníkovi určila. **Lhůta k přijetí návrhu na změnu smlouvy, jejíž délka nebyla určena, nemohla uplynout a tedy ani nemohla nastat nevyvratitelná domněnka souhlasu zákazníka s navrženou změnou cestovní smlouvy.** Pokud tedy cestovní kancelář lhůtu k přijetí návrhu neurčí, nemůže v případě, že zůstane tato výzva ze strany zákazníka bez odezvy, nastat nevyvratitelná domněnka, že s navrženou změnou cestovní smlouvy zákazník souhlasí.

Z OBČANSKÉHO PRÁVA

K účelnosti vynaložení nákladů na právní zastoupení

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 25.7.2012, sp. zn. I. ÚS 988/12

Ústavní soud ČR opět rozvinul svoji judikaturu ve věci posuzování účelnosti nákladů na právní zastoupení v soudním řízení. Obrátila se na něj společnost GRATO spol. s r.o. s přibližně 400 ústavními stížnostmi ve věci nepřiznání náhrady nákladů soudem v řízení o vydání elektronického platebního rozkazu.

Společnost koupila několik tisíc pohledávek od Dopravního podniku Ostrava a.s. ve výši 1.008,- Kč za černými pasažéry (8,- Kč jízdné a 1.000,- Kč přírážka k jízdnému) a Okresnímu soudu v Ostravě podala víc než 8000 unifikovaných návrhů na vydání elektronických platebních rozkazů přisuzujících vždy částku 1.008,- Kč, částku 300,- Kč za zaplacený soudní poplatek a částku 7.920,- Kč jako náklady na právní zastoupení advokátem. Okresní soud v Ostravě společností částku 7.920,- Kč nepřiznával. Ústavní soud postup okresního soudu posvětil, když uvedl, že **u podnikatelů, kteří se specializují na hromadné vymáhání pohledávek, je právní zastoupení účelné (a tedy hodné přisouzení k úhradě žalovanému) pouze tehdy, pokud nastanou okolnosti, které zjevně vybočují z obvyklého průběhu řízení daného typu, tedy typového řízení, v němž žalobce vymáhá dlužné jízdné a přírážku k jízdnému. V opačném případě by soudní řízení bylo podle Ústavního soudu odtrženo od jeho skutečného společenského poslání a aby se místo poskytování ochrany právům jednotlivců stalo výlučně nástrojem sloužícím k vytváření snadného a nijak neodůvodněného zisku na úkor protistrany.** Takové počínání lze podřadit pod kategorii zneužití práva, které je nepřípustné. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka usiluje o dosažení bezdůvodného zisku prostřednictvím náhrady nákladů spojených se zastoupením advokátem, je možno takové jednání charakterizovat dokonce jako šikanózní, neboť je vedeno přímým úmyslem způsobit žalovanému újmu v podobě částky, kterou by musel zaplatit na náhradě nákladů spojených se zastoupením advokátem.

Oznámení neplatného postoupení pohledávky dlužníkovi

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30.5.2012, sp. zn. 23 Cdo 333/2012

Nejvyšší soud ČR se zabýval otázkou, zda dlužník po právu plnil novému věřiteli, kterému byla původním věřitelem postoupena pohledávka a který tuto skutečnost dlužníkovi oznámil, přestože postoupení pohledávky mezi postupitelem (původním věřitelem) a novým věřitelem bylo neplatné.

Soud dospěl k názoru, že **přes neplatnost smlouvy o postoupení pohledávky dlužník v takovém případě plní novému věřiteli po právu**, neboť právní skutečností, na kterou právo váže změnu věřitele, je oznámení postupitele (původního věřitele) dlužníkovi, přičemž vůbec není podstatné, zda ve skutečnosti k postoupení pohledávky platně či vůbec došlo. Jinak by dlužník byl v trvalé nejistotě, zda plnil tomu, komu měl. Tato úprava je stanovena právě na ochranu dlužníka. Otázku, zda pohledávka byla skutečně postoupena a zda postoupení bylo platné, lze řešit jen ve sporu mezi postupitelem (původním věřitelem) a postupníkem (novým věřitelem), pro vztah mezi dlužníkem a postupníkem (novým věřitelem) je to totiž lhůstevné.

Z OBCHODNÍHO PRÁVA

K neplatnosti jednání jednatele jménem společnosti

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26.6.2012, sp. zn. 23 Cdo 4223/2010

Nejvyšší soud ČR řešil, **zda jednatel platně zavázal společnost, když podepsal smlouvu jménem společnosti sám, ač v obchodním rejstříku je uvedeno, že společnost jedná vždy dvěma jednately zároveň.** Soud uvedl, že pokud v takovém případě jednatel uzavřel jménem společnosti smlouvu, nelze takový projev vůle považovat za projev vůle společnosti, neboť nebyl učiněn způsobem, kterým jedná statutární orgán společnosti. **Taková smlouva nebyla tudíž uzavřena platně.**

Na uvedeném závěru nemůže nic změnit ani okolnost, že v konkrétním případě byl jednatel zároveň zaměstnanec společnosti v pozici vedoucího výroby či vedoucího střediska, kterému by tak jinak náleželo oprávnění k jejímu zastupování ve smyslu § 15 odst. 1 obch. zák., které určuje, že kdo byl při provozování podniku pověřen určitou činností, je zmocněn ke všem úkonům, k nimž při této činnosti obvykle dochází. Posouzením otázky vztahu oprávnění činit právní úkony jménem společnosti z pozice statutárního orgánu a současně jako pověřené osoby ve smyslu § 15 obch. zák. Nejvyšší soud navázal na svoji dřívější judikaturu, když dospěl k závěru, že osoba, která je statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu právnické osoby, nemůže být současně pověřenou osobou ve smyslu § 15 obch. zák., neboť by tak docházelo k obcházení právní úpravy odpovědnosti členů statutárních orgánů obchodních společností a družstev, která je podstatně vyšší než odpovědnost zaměstnance, člena či jiné osoby pověřené určitou činností. Další důvod tohoto závěru vychází z toho, že rozhodl-li nejvyšší orgán právnické osoby (zde valná hromada) o tom, že členové jejího statutárního orgánu nemohou činit jejím jménem právní úkony samostatně, nelze toto rozhodnutí obcházet.

DALŠÍ ZAJÍMAVOSTI

Nemajetní notoričtí stěžovatelé a osvobození od soudních poplatků

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 26.11.2011, sp. zn. 7 As 101/2011

Nejvyšší správní soud ČR ve své sbírce rozhodnutí zveřejnil rozsudek ohledně **osvobození od soudních poplatků nemajetných tzv. notorických stěžovatelů**, tedy osob, které podle soudu vedou s různými veřejnými institucemi množství sporů týkajících se

poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, které často pokračují jako spory soudní, a přitom nejde o spory mající vztah k podstatným okolnostem účastníkovy životní sféry, tzn. netýkají se, a to ani nepřímou, účastníkovu majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí, ale jde o spory vyvolané účastníkovým zájmem o veřejné záležitosti a fungování veřejných institucí.

Soud uvedl, že i když je účastník soudního řízení nemajetný, takže by bylo namíste přiznat mu osvobození od soudních poplatků při podání správní žaloby proti úkonům veřejné instituce, může mu soud výjimečně toto dobrodiní odepřít, a to zejména pro povahu sporu či sporů, které vede.

V dané věci invalidní muž požadoval po Okresním státním zastupitelství v Českých Budějovicích poskytnutí konkrétního pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce. Krajskému soudu i Nejvyššímu správnímu soudu je přitom z jejich úřední činnosti známo, že stěžovatel vede s různými veřejnými institucemi množství sporů týkajících se poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím, které právě splňují výše uvedené vymezení. Stěžovatel má plné právo vést takové spory a musí v nich mít možnost účinně hájit svá práva. Není však důvod, aby náklady na jejich vedení, které je zásadně povinen hradit každý žalobce, za stěžovatele pravidelně nesl stát formou osvobodování od soudních poplatků. Osvobození od soudních poplatků nemá být institutem umožňujícím chudým osobám vést bezplatně spory podle své libosti, ale zajistit, aby jim v případech, kdy nemají dostatek prostředků, a přitom je na místě, aby soudní spor vedly - neboť jde o věc skutečně se dotýkající jejich životní sféry - nebránil nedostatek prostředků v účinné soudní ochraně.

S pozdravem,

JUDr. David Karabec

Vydáno jako informační materiál určený výhradně pro potřebu klientů
advokátní kanceláře JUDr. Davida Karabce, se sídlem v Praze 8, Na Stráži 1306/5, č.ev ČAK 7353.
tel: +420 283 843 130, fax: +420-283 840 760, e-mail.: advokatni.kancelar@karabec.cz
<http://www.karabec.cz/>.

© JUDr. David Karabec - advokát, 2012